...оэ апрелиин 13
...ЯТНИЦА
№ 71 (4707)
...а 20 мун.

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

...РИЛГЫН УРДА ТЭЭХИ ...ЗАРАЙ ЭЛДҮҮРИЛГЭ ...ЙНААР ҮНГЭРГЭХЭ

...са—колхозно таряаша... ...сагатай үе бай... ...полевой хүдэлмэри ...оонь агротехническэ ...үнгэргэхэ ябадал ...колхознигууд болон ...ай бүхы хүдэлмэ... ...урдахи тон шухала ...оно. Краснодарска ...лаан партизануудай ...үдөө-ажалай артө... ...игуудай болон Пол... ...ски Лохвицкэ МТС-... ...уряалаар үндэр ...тэмсэхэ Бүхэсо... ...листическэ мүрысөөн ...дэлгэрбэ. Түс мү... ...шэдэй өнэ уряалда ...манай республи... ...гууд, МТС, совхо... ...рилэгшэд хабарай ...эрсэ агротехничес... ...арюунаар сахин, ...бүхы хэмжээ... ...байна.

...рьһэндэ шииг нойто ...дал—үндэр ургаса ...хэмжээнүүдэй ...болодог. Тиихэлээр ...тээхи элдүүрил... ...соонь һайн ша... ...үнгэргэжэ, шииг ...тээшэнь табингүй ...гаха тэмсэл колхоз ...агүй уялга боло...

...гараһанһаа хойшо ...урин дулаан ...республикын ...тарилгын урда ...элдүүрилгэ түү... ...үнихэн боло... ...аймагай Тельманэй ...колхозой Сернион ...бэрилдэг сфре... ...болидоо өмхитэй... ...эртын борнойлго ...эхилээ. ...Молотовой нэ... ...тарянажалай ...түрүүшын ...150 гаран гек... ...борнойлһон бай... ...Базасан Булажа... ...дээрэ гараһанһаа ...бүтээсэтэйгээр бор... ...нормо 130 ...дүүргэнэ.

...үдэрнүүдтэ ...һайса гэлэжэ бу... ...үүдтэ эртын бор... ...арга олгоо. Му... ...Бичура, Сэлэн... ...рын аймагуу... ...хүдэлмэри үтэр ...үргэдежэ байна. ...поли дээгүүр ...шииг нойто ...хэмжээнүүд —

борной, культиваци, дисковани гэхэ мэтэнүүд үнгэргэгдэжэ байха юм. Ехэ-Кударын МТС-эй нүхэр Дамбаевай тракторна түрүү бригадын члегүүд Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой тарялан дээрэ дисковани хэжэ захалһаар хэды холобо.

1945 оной хүдөө-ажалай хүдэлмэриин түсэб тухай тоггоол соогоо СССР-эй Совнарком болон ВКП(б)-гэй Центральна Комитет һайнаар элдэгдэһэн газар дээрэ хабарай тарилгые хаһа саг соонь үнгэргэхые колхоз болон МТС-үүдһээ эрпһэн байна. Энээниие бэелүүлхын тулада тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгые агротехническэ заабариин ёһоор үнгэргэхэ хэрэгтэ колхоз, МТС бүхэн шухала оролдолго гаргаха ёһотой. Эртын борнойлго үшөө эхилээдүй байһан колхоз бүхэн газарай хурьһэнэй бэлэн боломсоор түүбэрилэн элдүүрилгэ дары захалха зэргэтэй. Тиигээгүй һаа газарай хурьһэндэ тогтоохо гамтай һайн шииг нойтоһоо хахасаха ябадал тохёолдохо байна. Мүн тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгын хажуугаар хадаланга үһалха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха шухала.

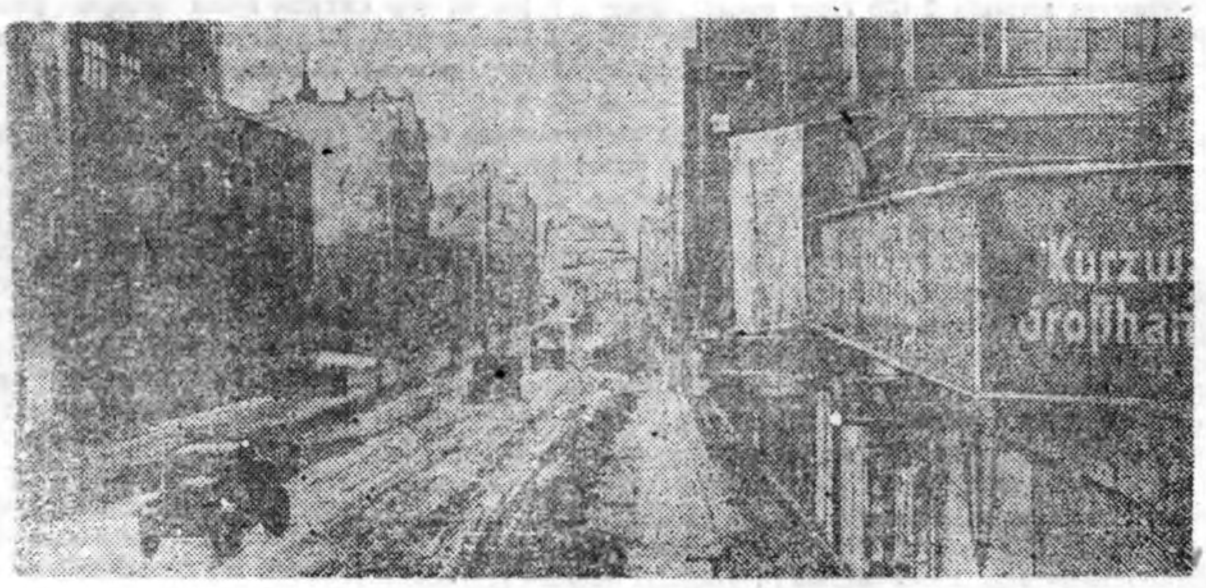
Тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгэ болон үһалуури үнгэргэжэ байха энэ үедэ колхоз, совхоз, МТС, бригада, звено бүхэн тарилгада жэгдэрэн орохоһоо урьдижэ хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэлээ хэдэн дахин шалгажа, дутуунуудай байбал дары усадхаха хэмжээнүүдые абаха ёһотой. Тарилгата бэлэдхэлые шалгаха гурэнэй комиссиин дүнгөөр Тарбагатайн, Жэримскэ, Үшөөтэйн, Кяхтын, болон бусад МТС-үүд, Бичурын, Тарбагатайн, Прибайкальска, Мухаргэбэрэй зарим колхозууд тарилгада бэлэдхэлээ мүнөө хүртэр дүүргээгүй байба. Мүн олонхи колхозууд үрһэ хааджа сэбэрлэхэ, тарилгын кондицида хүргэхэ ябалалые болошогүйгөөр унжагайруулна.

Республикын колхоз, совхоз болон МТС-үүд тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгэ ерхим шанартайгаар үнгэргэхэтээ хамта дээрэхи дутуунуудые ябуулд усадхаха бүхы аргаболомжонуудаа хэрэглэхэ уялгатай.

Нүхэд колхозннгууд! МТС, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд! Тарилгын урда тээхи элдүүрилгэ оройтуулангүй эхилжэ, газартаа шииг нойто байгуулан баян ургасын түлөө барандаа тэмсэе!

...урда тээхи мүрысөөндэ түрүүлнэ

...рыбтрестын» зага... ...МРС болон зага... ...хозууд майн 1-эй ...социалистическэ ...сожо, тодорхой ...зад, загаһабарилха ...бөө нилээд ехэ... ...дүүргэбэ. ...гүй сэгэннэ ...МРС-үүд үгы байна. Горячинскиин ба Кабанскын загаһанай заводууд 192—194 процент, Усть-Баргажанай МРС—173 процент, Кабанскын районой «Красный партизан» колхоз 500 процент, «Победа» колхоз 252 процент, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 346 процент 1-дэхи кварталайгаа түсэбүүдые дүүргэбэ.



Нэгэдэхи Украинска фронт. Немецкэ Силезидэ. Советскэ сэрэгүүдэй эзэлһэн Гинденбург городто. Р. Мозелевой фото (ТАСС-эй фотохроника).

Советскэ Информбюроһоо

Апрелиин 10-ай оперативна мэдээнһээ

3-дахи БЕЛОРУССКА фронтын мэдээнэй ёһоор, апрелиин 9-дэ 21 час 30 минутын һүүлээр, тайлбарилан хэлэхэдэ Кенигсбергдэхи немецкэ сэрэгүүдэй эсэргүүсэлтээ зэсгооһоной һүүлээр, апрелиин 9-эй һүниин ба 10-ай үдэрэй турша 50.000 шахуу немецкэ солдат болон офицер плендэ оробо.

Иимэ болохолоорсо немецүүдэй Кенигсбергскэ бүлэглэлгые усадхаха байлдаануудай үедэ, тайлбарилан хэлэхэдэ апрелиин 6-һаа 10 хүртэр хамта дээрээ 92.000 гаран немецкэ солдат болон офицер плендэ абтаһан байна.

Мүн энэ үедэ немецүүд 42.000 шахуу солдат болон офицерээ алуулжа гээгээ.

Плендэ абтагдагшадай дунда 1.819 офицер, Кенигсбергскэ бүхэжүүлэгдэһэн районой 4 генерал-комендант, инфантериин генерал Ляш, хэрэмэй комендантын орлогшо генерал-лейтенант Минош, 61-дэхи немецкэ ябган сэрэгэй дивизиин командир генерал-лейтенант Шперль, 367-дохи немецкэ ябган сэрэгэй дивизиин командир генерал-майор Хенле гэгшэд бии.

Түс фронтын сэрэгүүд 2.023 полевой ехэ буу, 89 танк ба самоходно ехэ буу, 1.652 миномёт, 4.673 пулемёт, 119 хуягта транспортёр, 2 хуягта поезд, 8.560 автомашина, 137 трактор ба тягач, 774 паровоз, 8.544 вагон, 146 катер ба баржа, сэрэгэй зөөритэй 441 склад булаан абаба.

120 самолёт, 1.193 полевой ехэ буу, 568 миномёт, 104 танк ба самоходно ехэ буу, 82 хуягта транспортёр, 1.719 автомашина, 23 паровоз, 215 вагон, сэрэгэй зөөритэй 77 склад үгы хэгдээ.

Апрелиин 10-ай турша Земландска хахад арал дээрэ Кенигсбергһээ баруугаар 3-дахи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд МЕТГЕТЕН, МОДИТТЕН, КЛАЙН ФРИДРИХСБЕРГ, ГРОСС ХОЛЬШТАЙН гэдэг һуурин газарнуудые байлдаатайгаар эзэлэн абаһан байна.

БРАТИСЛАВАҺАА зүүн-хойгуур ба хойгуур 2-дохи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, Чехословакиин газар дээрэ ТРЕНЧИН городые, 30 гаран ондоо һуурин газарнуудые, тэдэнэй дунда ВЕЛКИ БЬЕРОВЦЕ, МИАВЦИ, ПАНЬЩИ, НАДЛЕЧИЦЫ, МИЧЕ, ХРОПОВ, КОВАЛЕВЕЦ, ПОПУДИНИ гэдэг газарнуудые эзэлэн абаба. БРАТИСЛАВАҺАА баруун-хойгуур ба баруугаар түс фронтын сэрэгүүд ДУНАЙН хойто эрьеэр добтолгоо хэжэ, ГЕНЗЕРНДОРФ ба ДОЙЧ—ВАГРАМ гэдэг городуудые ба ВАЙКЕНДОРФ, ШТРАССХОФ, МАРКГРАФНОЙЗИДЛЬ, ПАРБАСДОРФ, ГРОССХОФЕН, ГЛИНЦЕНДОРФ, РУТЦЕНДОРФ ФРАНЦЕНСДОРФ, ВИТТАУ, ОБЕРХАУЗЕН, МЮЛЬЛАЙТЕН гэдэг һуурин газарнуудые эзэлэн абаа.

3-дахи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд ВЕНЭДЭ үйлсын байлдаануудые үргэлжэлүүлжэ, Дунайска каналай баруун эрье дээрэ байһан бүхы городской районуудые дайсанһаа сэбэрлэбэ. Апрелиин 9-эй байлдаануудта түс фронтын сэрэгүүд дайсанай 2.000 гаран солдат болон офицерые плендэ абажа, 72 танк 85 хуягта транспортёр, 75 полевой ехэ буу, 174 пулемёт булаан абаһан байгаа.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ шухала хубилалтанууд болоогүй. Апрелиин 9-дэ бүхы фронтнууд дээрэ 54 немецкэ танк гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байна.

Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 28 самолёт унагаагдаба.

★ ★ ★

Манай авиаци Пиллау ба Хель гэдэг портнуудта сохилто хэбэ

Апрелиин 9-эй һүни манай хүндэ бомбардировщигууд ПИЛЛАУ ба ХЕЛЬ гэдэг портнуудта сохилто хэбэ. Эдэ сохилтонуудай эсэстэ заагдаһан портнууд дээрэ хүсэтэ тэһэрэлгэнүүд хойшолонтой ехэ ехэ түймэр гараа.

Апрелиин 11-эй оперативна мэдээн

Апрелиин 11-эй турша КАРПАДАЙ оршондо РУЖОМБЕРОК городһоо баруугаар манай сэрэгүүд Чехословацкэ ба румынска сэрэгүүдтэй хамта добтолго хэжэ СВЯТОЙ МАРТИН гэдэг город ба түмэрзамай станциие, ВРУТКИ гэдэг түмэр-замай узловой станциие ба 40 гаран ондоо һуурин газарнуудые, тэдэнэй дотор ШИТОВО, РАТКОВО, ТУРАНИ, СУЧАНЫ, ДРАЖКОВЦЕ, ЗАБАРЬЕ, ЖАБОКРЕКИ, БИСТРИЧКА ТРЕБОСТОВО, ПРИБОВЕЦЕ, БАЛНА, ЛАЗАНЫ, ВРИЦКО гэдэг газарнуудые байлдаатайгаар эзэлэн абаба.

БРАТИСЛАВАҺАА баруун-хойгуур 2-дохи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд МОРАВО мүрэнһөө баруулжа добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, Австриин газар дээрэ ДЮРНКРУТ, ШПИЛЛЬФРИД, ОЛЛЕРСДОРФ, БЕЙДЕНДОРФ, ЭБЕНТАЛЬ, ПРОТТЕС, ОГЕЛЬМ, ШПАННБЕРГ, МАЦЕН, РАГГЕНДОРФ, РЕЙЕСДОРФ гэдэг һуурин газарнуудые эзэлэн абаа.

3-дахи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд Дунайска каналые гаталан гараад, канал ДУНАЙ

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

Советскэ Информбюроһоо

(Үргэлжэлэл. Эхинииньь 1-дэхи нюурта).

мүрэн хоёрой хоорондо байһан городской районой зүүн урда хахадые эзэлэн абаһан байна.

Апрелиин 10-ай байлдаануудта тус фронтын сэрэгүүд дайсанай 2.400 гаран солдат болон офицернүүдые плендэ абажа, 25 самолёт, 39 самоходно ехэ буу ба танк, 21 хуягта транспортёр, 33 полевой ехэ буу, 282 пулемёт булаан абаба.

Фронтын бусад участогууд дээрэ шухала хубилалтанууд болоогүй.

Апрелиин 10-да 13 немецкэ танк гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 16 самолёт унагаагдаа.

* * *

Апрелиин 10-ай һуни ба 11-ай үдэр манай хүндэ бомбардировщигууд Бреслау городтохи дайсанай сэрэгэй ажаүйлэдбэриин объектнуудтэ сохилтонуудые хээ. Бомбодолгын эсэстэ түбэрилгэнүүд, хойшолонтой олон хэдэт түймэр гараба.

◆ Ружомберок городһоо баруугаар манай сэрэгүүд чехословацка ба румынска сэрэгүүдтэй хамта добтолгоёо үргэлжэлүүлбэ. Дайсан болбол хадын хабшал харгые хаажа, хамгаалгын зурууд газар байгуулан Святой Мартин гэдэг город ба Врутки гэдэг түмэрзамай станциие эсэргүүсэлтын бүхэжүүлһэн хүсөтэ узел нууд болгоо. Манай добтолжо ябаһан частьнууд тойрон орохо маневр хэһэн байгаа. Эдэнэр ой модоной ба хадын хабшал соогуур хойто талаһаань Врутки гэдэг түмэрзамай станцида хүрэжэ, Святой Мартин гэдэг городто урда талаһаань хүрэбэ. Һүниидөө манай сэрэгүүд эрмэлзэлгэтэ атака ба добтолго хэжэ, немецүүдэй хамгаалгын газарай эдэ түшэг тулгууриин пунктнуудые эзэлэн абаба. Врутки гэдэг посёлкодо паровоз бүтээлгын томо завод байдаг юм. Манай подразделенинүүд амжалтатая хүгжүүлжэ. Турвец гэдэг мүрэниие хэдэн газараар гаталан гараад, 10 километр урагшаа дабшаба. Трофей ба плендэ абтаһан хүнүүд бии.

◆ Братиславаһаа баруун-хойгуур 2-дохи Украинска фронтын сэрэгүүд байлдаатайгаар урагшаа дабшаба. Энэ оронондо немецүүд айган сэрэгүүд ба танкнуудай шэнэ хүсэнүүдые яаралаар хаяжа, добтолжо ябаһан советскэ частьнуудые контратакануудаараа һаатуулан бариха гэжэ һэдэнэ. Манай сэрэгүүд дайсаниие сухарюулан намнажа, хэдэн һуурин газар ба түмэрзамай станцинуудые эзэлэн абаа. Немецүүдһээ 44 паровоз, 1.050 вагон, сэрэгэй зееритэй 5 склад болон бусад трофей булаагдан абтаһан байна. Дайсанай 450 солдат болон офицер плендэ абтаба.

◆ Венадэ 3-дахи Украинска фронтын сэрэгүүд үйлсын байлдаануудые хэхэ ябадалаа амжалтатайгаар үргэлжэлүүлжэ байна. Советскэ частьнууд артиллерийскэ буудалтаар халхалагдан Дунайска каналые хэдэн газараар гаталан гараа. Немецүүдэй үсэд шанга эсэргүүсэлтые нуга даража, манай штурмовой отрядууд городской электрическэ станциие эзэлэн абаба. Пратер гэдэг парк дайсанһаа сэбэрлэгдээ. Нефть-складууд эзэлэгдээ. Советскэ подразделенинүүд дайсанай хамгаалгын газарай түшэг тулгууриин пунктнуудые тойрон гараад, һүүлээрынь тэдэнэй гарнизонуудые үгы хэнэ. Дайсан хэдэн дахин контратака хээд, ехэ ехэ гээлтэнүүдтэ ороһонойнгоо һүүлээр гэдэргээ намнуулһан байгаа. Нэгэ үдэрэй байлдаанда 4.000 гаран немецкэ солдат болон офицер үгы хэгдэбэ.

Гвардиин лейтенант Мельников гэгшын команда доро ябаһан бүлэг боецүүд немецүүдэй хамгаалтынгаа газарай түшэг тулгууриин пункт болгоһон гэрые хүрээлэбэ. Зүрхэтэ сэрэгшэд гэр хүдарынь гүйлдэн орожо, хэдэн арбадаад гитлеровецүүдые алажа, 78 немецкэ солдат болон офицерые плендэ барижа абаба. Гвардиин младша лейтенант Панфилов гэгшэ дайсанай контратакые сухарюулан сохижо, танк буудаха буугаар 3 немецкэ хуягта транспортёрые галдаһан байна. Тагнуулда ябаха зуурада гвардиин ахалагша сержант Тафинцев ба гвардиин сержант Папаев гэгшэд бүлэг гитлеровецүүдтэй ушарһан байгаа. Папаев болбол дайсантай буудалдаа, тиихэ һамбаандань Тафинцев немецүүдтэ ара талаһаань сумэрэн орожо, автомадай буудалгаар дайсанай 6 солдадые хюдаһан байна. Бусад немецүүд өөһэдынгөө урууга тэрьедэн бүйлэжэ үгы болоо. Гвардиин младша лейтенант Коробов гэгшын самоходно ехэ буугай экипаж нэгэ байлдаанда немецкэ танк ба хоёр станкова пулемёт үгы хэбэ. Капитан Никитинэй хүтэлжэ ябаһан бүлэг штурмовигууд дайсанай артиллерийскэ позицинуудта добтолго хэжэ, 4 ехэ буу, һомо хэрэгсэлтэй 15 автомашина үгы хэһэн байна. Лётчик капитан Сотников гэгшэ Дунай дээрэ немецкэ нефть зөөдэг судные галдаба.

◆ Гитлеровецүүд сухарижа ябаһан немецкэ сэрэгүүдтэй хамта Австриин тосхон болон городуудай хүн зониие нүүхые баадхаха, гэжэ хамаг бүхы аргаараа һэдэлгэ гаргаа. Немецүүд ажана амалган һуужа байһан арад зониие айлгаха гэжэ Улаан Армиин тухай байгаагүй элдэб будүүлиг юумэнүүдые тараана. Теэд немецкэ сэрэгэйхидэй оролдолгонь амжалтатай болоо шаданагүй. Австриин город ба тосхонуудай олонхи хүнүүд байра байрада үлэнэ. Гайнбург городһоо ганцахан фашистска организациин хүтэлбэрилэгшэд ба мүн германска армиин эзэмдэһэнэй һүүлээр Австрида һүурижаһан немецүүд тэрьедэһэн байгаа. Немецкэ сэрэгэй засагаархиин Гайнбургын бүхы эрэтэй арад зониие фольксштурмда элсүүлэн татаба. Советскэ частьнуудай городто тулажа ерэхэлээр австриец—фольксштурмовецүүд Улаан Армиин талада шэлжэн ороо.

Брук городто бүхы хүн зониинь немецүүдэй эмхидхэһэн нүүлгэлгэһээ арсаба. Немецкэ сэрэгүүдэй Австрида сумэрэн орохын урда тээ городой бургомистр байһан Леопольд Жальтер гэгшэ иигэжэ хөөрэнэ: «Улаан Армиин Врукые эзэлхэһээ хэдэн үдэр урда тээ тус городто демонстраци болоһон юм. 1.000 гаран хүнүүд городской управлениин байшангай урда суглараад городоо байлдаагүйгөөр үгэхын эрилтэ хэжэ сагаан пулаадуудаар һэбээгээ һэн. Ганцахан лэ СС-тнэй ба жандармнуудай отрядуудай туһаламжаар городой комендант подполковник Мюлер гэгшэ демонстрантнуудые тараажа шадаа һөн». Железнодорожник Франц Краковер гэгшэ иигэжэ мэдүүлнэ: «Бидэнэр Улаан Армиин ерэһэндэ баяртай-бди, бидэнэрые немецко-фашистска ёһо гуримһаа сүлөөлһэнэйнь түлөө баясхалан хүргэнэбди. Австриец бүхэн бөөэ даанхай ба демократическа Австриин һэргэн мандахые торьдоно».

Югославиин Министрнүүдэй Совэдэй түрүүлэгшэ Маршал И. Броз-Тито гэгшын Москвада ерээд байһан тушаа

Апрелиин 10-да Югославиин Министрнүүдэй Совэдэй Түрүүлэгшэ Маршал И. Броз-Тито ба СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов гэгшэд болбол Ехэ театр соо «Иван Сусанин» гэжэ зүжэг хараба.

Центральна ложо дотор Югославиин Гадаада Хэрэгүүдэй Министр господин И. Шубашич, СССР-тэхи Югославиин Элшэн Сайд господин С. Симич, Черногориин хэрэгүүдэй Министр генерал-лейтенант М. Джилас, худалдаа наймаа ба хангалгын Министр господин П. Петрович, хадын ажаүйлэдбэриин Министр господин Б. Андреев, СССР-тэхи Югославиин Сэрэгэй Миссиин Начальник генерал-лейтенант Р. Приморац гэгшэд байбад.

Мүн тэрэшэлэн Центральна ложо дотор СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орлогшо А. Я. Вышинский, Югославидахи СССР-эй Элшэн Сайд И. В. Садчиков, УССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар Д. З. Мануильский, Улаан Армиин Генеральна штабай Начальник Армиин генерал А. И. Антонов ба генерал-майор А. Ф. Киселев гэгшэд байлсаба

Театр соо элшэн сайдууд, посланнигууд болон хариин гүрэнэй хэрэгүүдэй этигэмжэлэгдэгшэд, СССР-эй НКИД-эй, СССР-эй НКО-тэй харюусалгата сотруднигууд, советскэ ба хариин хэблэлэй түлөөлэгшэнэр байлсаһан байгаа.

Центральна ложо хадаа югославска ба советскэ тугуудаар гоёогдоһон байба. Зүжэгэй эхилхэһээ урда тээ Ехэ театрай оркестр югославска ба советскэ национальна гимнэнүүдые татаба.

Театр соо байгшад болбол Маршал И. Броз-Тито, В. М. Молотов болон Югославска айлшадые халуунаар амаршалба.

КОЛХОЗНО МАЛАЖАЛ[ые]
ХҮГЖӨӨХЭ ДАЙШАЛ[хы]
ПРОГРАММА

«Һаяхан 1945 ондо колхоз ба совхозуудаар малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай» СССР-эй Совнарком болон ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоол гараба. Энэ тогтоол колхозно малажалые саашадаа хүгжөөхэ тэмсэлэй дайшалхы программа болоно үгэнэ. Энээн соо адуу малай тоо толгойе олошоруулха болон тэрэнэй ашаг шэмые арбидхаха тодо һонор хэмжээнүүд хараалагдаһан байна.

СССР-эй Совнарком болон ВКП(б)-гэй ЦК-гэй энэ тогтоол соо зарим областьнуудай, тэдэнэй тоодо манай республикын малажалай байдалда зүб сэгнэлтэ үгтэбэ. Бурят-Монгол АССР-эй советскэ, партийна болон газартаряалангай органууд 1944 ондо колхозууд ба совхозуудаар адуу мал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхэ ябадал хангаагүй, зүһэн бүхэнэй малай тоо толгой, илангаяа адуу морин болон эбэртэ бодо мал хорооһон байна гэжэ дээрэхи тогтоол соо сэхэ заагдаа. Иимэ сэгнэлтэ юу харуулнаб гэхэдэ республикын хүтэлбэрилхын эмхи зургаануудай, илангаяа газар таряалангай органуудай зүгһөө республикын хүдөө ажалай гол һалбари болохо малажалые хүгжөөхэ ябадал хүсэд хүтэлбэрилэгүй байһые гэршэлнэ. Кабанскын, Прибайкальска, Баргажанай, Байкало-Кударын аймагуудаар адуу малай хоролто илангаяа ехээр болоһон байна.

Теэд, малажал хүгжөөхэ ябадалда һаад түбэг тохёолдоһон нёдондонойнгоо алдуунуудые заһажа абахын түлөө аймагуудай партийна, советскэ, газартаряалангай органууд үшөөл эрид хэмжээнүүдые абаадүй байһаар. Юуб гэхэдэ, республикын олонхи аймагуудаар адуу морин, эбэртэ бодо мал болон гахайнуудай гарзалха ябадал зогсоогүй байха юм. Энэ жэлэй нэгэдэхи кварталай дүнгөөр харахада Кударын, Кяхтын, Бичурын, Закаменай, Сэлэнгын, Зэдын, Түнхэнэй, Мухаршэбэрэй колхозуудаар нилээдгүй олон бодо болон нарай мал хороһон байна.

Малажалай байдалда тохёолдоһон эдэ дутуунуудай ехэнхи шалтагаан үбһэ тэжээлэй дутамаг дээрэһээ болоо. Хэды тиимэ байбашье, сабшалан болон бэлшээри һайжаруулжа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха тухай нютагууд дээрэ энэ гэхэ хэмжээн абтаагүй зандаа гэхэдэ эндүү болохоор бэшэ.

Социалистическэ малажал хүгжөөхэ хэрэгтэ иимээр хандаха ябадал саашадаа тэсэшэгүй. Республикын партийна, советскэ болон газартаряалангай органууд 1945 оной адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб колхоз бүхэндэ дүүргүүлхэ хэмжээнүүдые богонихон болзор соо хараалха уялгатай.

«Колхоз ба совхозуудаар малай тоо толгойе саашадаа олошоруулха, ашаг шэмые али болохоор дээшэлүүлхэ, эхэ малай һубайралга болон малай үхэлгые усадхаха, малажалай тэжээлэй базые саашадаа бүхэжүүлхэ гээшэ партийна болон газартаряалангай органуудай 1945 оной гол зорилго болоно гэжэ СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК тоолоно»—гэжэ ССР Союзай Совнар-

ком болон ВКП[...]
тогтоол соо хэл[...]
правительствын [...]
магуудтахи парти[...]
газартаряалангай [...]
дэлмэриин гол з[...]
Малажал—манай [...]
хүдөө-ажалай гол [...]
хо тулада парти[...]
гүйсэдкомууд бол[...]
һагуудай эгээл [...]
табигдаха зэргэтэ[...]

Мүнөө үедэ пол[...]
риин эхилжэ бай[...]
дэшье мэдээжэ. Э[...]
ажалай эгээл хар[...]
һа ороо. Тиихэдэ[...]
айкомууд болон [...]
хэхэ комитедүүд [...]
гын хүдэлмэриие [...]
соонь дүүргэхэ я[...]
таяа нэгэн доро [...]
үбэлжэлгые амжал[...]
гэргэхэ зорилго [...]
на. Мүнөө үедэ [...]
малые һайнаар [...]
рууһалжа нэгэшье [...]
хэгүйн түлөө [...]
хэрэгтэй.

СССР-эй Сов[...]
ВКП(б)-гэй ЦК [...]
гатай тэмсэхэ [...]
харал табина. Эн[...]
нэй республикан[...]
хашанартай байш[...]
манай колхозууд[...]
руулжа, жэлһэ[...]
олон тул дутуу [...]
гэргэшэ жэлэ [...]
румкэнай. Таб[...]
байкальска колх[...]
гой малһаа ехэ [...]
һэн. Иимэ барим[...]
жэлдэ дабтажа [...]
гүй. Нэгэшье [...]
гүйн тулада колх[...]
жэлэй ороонной [...]
ла анхаралаа таб[...]

Адуу малай [...]
дүүлхэ гээшэ [...]
зорилгонуудай нэ[...]
Манай колхозууд [...]
шэлүүлхэ бүхы [...]
шье энээниие к[...]
хэрэгсээнэгүй. Э[...]
нэр адуу малай [...]
һалгые һайжару[...]
пэй ашаг шэмы[...]
уялгатайбди. Ти[...]
адуу малай зуна[...]
наар эмхидхэ[...]
нүүд абтаха зэр[...]

СССР-эй Сов[...]
ВКП(б)-гэй ЦК [...]
бэхи база байгуу[...]
эрилтэ хэһэн ба[...]
бэелүүлхын түлө[...]
руунда колхоз б[...]
мовска звено һэр[...]
болон бэлшээри [...]
хэрэгтэ колхозни[...]
гаралга эмхидхэ[...]

Адуу мори хүг[...]
парти болон прав[...]
тогтоол соо ехэх[...]
хараалагдаһан ба[...]
хамта колхоз бү[...]
лой байдал хару[...]
руулха бүхы [...]
уялгатай.

Парти болон [...]
малажалшадай [...]
рилго табяа. Эн[...]
бүхэндэ дүүргүү[...]
гуудтахи партийн[...]
зартаряалангай [...]
нөөдэрэй шухала [...]

Б. ЗОНХ[...]
Обкомой [...]
[...]ые даагш[...]

...45 оной үндэр ургасын түлөө машинно-тракторна станцинуудай
Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөө эмхидхэе

...абарай тарилгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэе!

...тскэ Союзай машинно-тракторна станцинуудай бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ Полтавска областиин Лохвицкэ МТС-эй тракторист, комбайнер, агроном болон механигуудай хандалга

...агуехэ Эхэ орондо ...дэрнүүд боложо байна. ...Улаан Арми болбол ...булимтарагша тонуул... оронойнгоо газар сэ... зэлигуудые өөрынь ...хэдажа байха юм. ...Лохвицкэ МТС-эй хүдэл... бүхы арад зонтой ...сүлөө болон бэеэ ...байдалай, манай инаг ...нэрэ хүндын түлөө ...байгаа Улаан Армидаа ...өөрөө туһалхын түлөө ...йн.

...й манай машинно-трак... немецкэ эзэмдэг... ...элэгдэһэнһөө хойшо ...жэл байгаа. Энэ ха... хүшэр хүндэ жэл һэн. ...ехэ, баян, болбосон ...ТС-ые немецүүд бутар... ...гаһан юм. Немецүүд ...манай колхозуудыешье ...шэмэтэй адуу ма... ...болон таряа тал... ...шаа, севооборотые үгы ...лангынь һандаргэн ...һэн.

..., 1944 онийе иимэ ...хилээбди. Колхозуудай ...хүдэлмэриин хүндэ ху... ...ТС өөрынгөө мүр дээрэ ...һан байна. Хэды бэр... ...эй тохёолдобошье, би... ...гоо амжалтатайгаар ... Нэгэ жэл соо сэрэ... ...тээхи тарилгынгаа ...агдээ. МТС-най трак... ...мэриингээ жэлэй ту... ...процент дүүргэһэн

...ист Денис Симон гэгшэ ...—2» гэжэ тракто... соо 1.482 гектар эл... Иван Галыко гэгшын ...трактор бүхэнөөр дун... 1.030 гектар элдүүри... ...байна. Трактористнууд ...Перетятько ба бу... ...хүдэлдэг нүхэдтөөсэ ...тор бүхэнөөр 1.800 ...гектар элдүүрилжэ га... ...трактористнууд Нас..., Татьяна Адамова, Па... ...гэгшэд трактораар ...сезондо хүдэлмэ... ...эйнгээ нормонуудые ...үлүүлэн дүүргэһэн ...эйнгээ түсэбые үлүү... ...гүй нэгэшье бригада ...ТС-тэ байгаагүй.

...согоо бидэнэр 56 тон... түлишэ алмажа, ...хүдэлмэриин өөрынь ...процент доошолуулһан ...Манай МТС колхозууд... ...рилһэнэйнгөө түлөө ...ри тушааха түсэбөө ...нт дүүргэһэн байха

...МТС-эй амжалтатай ху... колхозниг уудай, илан... ...рнүүдэй ажалай эдиб... ...үндэр бүтээсэнүүд кол... ...байн ургаса хуряаха ...бон байна. Ильичын, Ворошиловай нэрэмжэтэ болон бусад колхозууд гектарай 120—180 пүүд, зарим участогуудһаа гектар бүхэнэй 200 пүүд хүртэр шэниисын ургаса хуряагаа. Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхоз 44 гектар плантаци дээрэһээ гектар бүхэнэй 240 центнер сахарна свёкло, энэ колхозой Меланья Кривобок гэгшын звено өөрынгөө участогһаа гектар бүриин 400 центнер свёкло хуряагаа һэн. Манай колхозууд гүрэндэ таряа болон хүдөө-ажалай бусад продуктнуудые тушааха түсэбөө болзорһоонь урид оруулаад, түсэбһөө галуур Улаан Армиин фондо 234 мянган пүүд таряа үгөө. Нёдондо жэлдэ Лохвицкэ МТС Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ хоёр удаа илажа гараа һэн. Үнгэрэгшэ хабарһаа мүнөөдэр хүртэр бидэнэр СССР-эй Наркомземэй дамжуулгын Улаан туг бариһаар байнабди

Полтавщина болон советскэ бүхы Украинын баян таряалан дээгүүр полевой хүдэлмэри хэдыхэн хоноод эхилхэнь. Советскэ правительство болон ВКП(б)-гэй Центральна Комитет хүдөө-ажалай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй урда 1945 ондо таряа болон хүдөө-ажалай бусад продуктнуудай ургаса бүхы хэмжээгээрынь дээшэлүүлхэ, таряанай валаво сбор еүэдхэхэ шухала зорилго табиһан байна. Энэ зорилгые бэелүүлхэ ябадалда МТС угаа ехэ үүргэтэй. Машинно-тракторна парк хүсэтэйгөөр хэрэглэхэ, тракторна хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхэ болон агротехническэ эрхим болзор соо колхозуудайнгаа урдахи уялгануудые дүүргэхэ ябадал—манай энэ жэлэй гол зорилго болоно.

Манай хүдэлмэриин амжалта түбхын түрүүндэ хабарта ямараар бэлэдхэһэнһээ болохо байна. Манай МТС-эй коллектив энэ харюусалгатай хэрэгтэ саг соогоо оролсожо бүхэли үбэл соо унаһан малгайгаа абангүйгөөр хүдэлмэрилөө. Трактор заһабарилгые бидэнэр үшөө январиин 22-то дүүргээбди. Бүхы машинанууднай гүрэнэй аймагуудтахи комиссинуудаар абтажа колхозуудта эльгээгдэнхэй. Прицепной зэр зэмсэгүүд бүтэдэ заһабарилагдаа. Өөһэдынгөө тракторнуудые заһабарилжа дүүргээд хүршэ болохо Сарска МТС-тэ социалистическэ туһаламжа хүргэжэ байнабди. Тиимэ өөһэдынгөө хүдэлмэришэдые эльгээгээд, мүн өөрынгөө мастерской соо тэдэнэй зарим захиалнуудые дүүргэнэбди. Полевой хүдэлмэридэ бригаданууддта хэрэглэгдэхэ шухала зэр зэмсэг, запасной тракторна деталинууд бэлэдхэгдэө. Нёдондоной үльгэр жэшээгээр автомашина дээрэ нүүдэл мастерской заһабарилжа, мүн бригадануудаар машинануудай техническэ харууһалга хэхэ эгээлэй арга түхеэржэ байнабди.

Үбэлэй үедэ бүхы хүүшан трактористнууд һуралсалаа үргэлжэлүүлһэн, мүн 56 шэнэ трактористнууд һуралсаһан байха юм.

МТС-эй агрономуудай хабаадалгатайгаар бүхы колхозуудаар севооборотой поли дээрэ культурануудые зүбөөр тааруулжа тариха ябадал түргэн һэргээн бодхоохо хэмжээнүүд абтаа. Тарилгые үнгэргэхэ болон тэрэнэй хойноһоо харууһалха агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд колхоз бүхэндэ хараалагданхай. Мүн агрономууд колхозник, бригадир, звеньевоудуудай агротехническэ һуралсалда хабаадалсаһан байна. Манай бүхы колхозууд хүсэд хүрэхэ үрһэтэй, 17.000 тонно нютагай үтэгжүүлгэ бэлэдхөжэ поли дээрэ абаашанхай.

Бидэнэр советскэ Союзай МТС-үүдэй бүхы тракторист, комбайнер, агроном, механик, инженер болон бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ —хабарай тарилгые эрхим һайнаар үнгэргэхын түлөө, энэ жэлэй хүдөө-ажалай бүхы хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөө эмхидхэе гэһэн дурадхалтайгаар хандана бди.

Бидэнэр иимэ уялгануудые абанабди:

1. Хабарай үедэ 15 хүсэтэй условно трактор бүхэнөөр 280 гектарһаа бага бэшэ зөөлэн элдүүрилгэ хэхэ, мүн бүхэли жэл соо—780 гектарһаа бага бэшэ (сохилгогүйгөөр) газар тракторна хүдэлмэриин һайн шанартайгаар элдүүрилхэ шэнгэн түлишын 10 процент арбилха; гүрэнэй түсэбөөр байгуулагдаһан тракторна хүдэлмэриин гектарай өөрынь сэн 15 процент доошолуулха.

2. Эртын ороохото культурые 6 хүдэлмэриин үдэр соо агротехническэ эрхим болзорто тариха. Полевой хүдэлмэриин шанар болон тарилгын урда тээхи газарай хүрьһэнэй элдүүрилгын, тарилгын хойноһоо харууһалха агротехническэ заабаринуудые нарин нягтаар шалгаха ябадал байгуулха. Түрүүшын хоёр үдэр намарай пар болон пропашной культурануудай участогууд дээгүүр борнойлжо газарай хүрьһэнэй хатаха ябадалһаа хамгаалха. Намарай культурануудай бүхы тарилга дээгүүр хабарай борной хэхэ; муу ургасатай намарай тарилгада нютагай үтэгжүүлгэнүүдээр нэмэлтэ тэжээл үгэхэ ябадал эмхидхэхэ.

3. Сахарна свёкло гүнзэгыгөөр, һайнаар намар элдүүрилэгдэһэн газар дээрэ агротехническэ эрхим болзорто, агротехникын бүхы заабаринуудые сахин 6 хүдэлмэриин үдэр соо тариха; ургажа байха үедэнь сахарна свёклын плантациин хойноһоо һайнаар харууһалха, сахарна свёклын бүхы тарилгые хоёр дахин бамбайлгаха болон нэмэлтэ тэжээл үгэхэ ябадал хангаха.

4. Июниин 1-һээ оройтонгүй намарай тарилга хэхэ сэбэр пар хахалжа дүүргэхэ, параа саашадаа ходо элдүүрилжэ (культиваци, борной хэхэ) байха.

5. Ургаса хуряалгые түргэн ба гээлтэгүйгөөр үнгэргэхэ. 15 футово комбайн бүхэнөөр дунда зэргээр 300 гектар хуряаха. Колхозуудай гүрэнэй урдахи уялгата түлбэринүүдые таряан болон хүдөө ажалай бусад продуктнуудаар, тэрэшэлэн МТС-тэ хүдэлмэрилһэнэй түлөө натуро-түлбэринүүдые болзорһоо урид дүүргүүлхэ, энэ хүдэлмэриие таряа сохилгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилхэ ябадал хангаха. Сахарна свёклын тарилгын 70 процентһээ бага бэшые тракторна свёклоподъемнигуудаар малтаха.

6. Сентябриин 5-һаа оройтонгүй намарай культурануудай тарилга хэхэ. Намарай пар хахалха түсэб гүйсэд дүүргэхэ. Сахарна свёкло тариха намарай пар гүнзэгыгөөр хахалжа сентябриин 20-до дүүргэһэн байха.

Нүхэд тракторист, комбайнер, агроном, механик—МТС-эй бүхы хүдэлмэрилэгшэд! Хабарай тарилгые амжалтатайгаар дүүргэжэ үндэр ургаса хуряахын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсогты.

Тарилгын урда тээ үлөһэн үдэрнүүдтэ хабарай тарилгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ бүхы юумэнүүдэйнгээ бэлэн байһые хэдэн дахин шалгая!

Немецүүдые бүгэдынь даража илаха үдэрнай ойротоо гэжэ нүхэр Сталин хэлэһэн байна. Гэбэшье, илалта өөрөө хэзээшье ерэхэгүй, хүшэр хүндэ байлдаан болон шангаа ажалаар туйлагдаха юм. Улаан Армидаа туһалхын түлөө бүхы арга шадабаряа ажалда хандуулжа, Берлин дээрэ илалтын Улаан туг түргэн мандуулхын тулада бидэнэр хүсэ шадалаа гамнахагүйбди!

Манай инаг Эхэ орон ажана амгалан байжа һалбаран сэсэглэг!

Манай алдарта Улаан Арми бүхэжэн бадараг!

Советскэ арадай зол жаргалай түлөө манай инаг Сталин олон, олон жэлдэ мандаха болтогой!

Лохвицкэ МТС-эй коллективэй даалгабаряар бэшэгтэ гараа табигшад: Г. ПОШТЕНКО—МТС-эй директор. И. ВЕПЖЕГА—КП(б)У-гэй Лохвицкэ райкомой секретарь. И. ЧАЙКА—МТС-эй ахалагша агроном. К. ВОВК—ахалагша механик. П. ДУБЬЯГО—профсоюзай месткомой түрүүлэгшэ Г. ЖУРАВЕЛЬ—мастерскойе даагша. А. ГОРОБЕЦ комсомольско организациин секретарь А. ГАЛАГАН участково агроном. Н. ГАЛЫКО, И. ПРАВДЮК тракторна бригадын бригадирнууд. Д. СИМОН, [illegible], А. [illegible], П. [illegible]—трактористнууд ба бусад.

Заиграйн аймагта тарилгада бэлэдхэлые шалгаһан ябадал юу харуулааб

Байгша оной апрелиин 1-һээ 10 хүртэр аймагай колхоз болон МТС-үүдэй хабарай тарилгада бэлэдхэлые гүрэнэй комисси шалгажа дүүргэбэ.

Аймагай түрүү колхозуудай хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэхэ ябадалнуудта хэлэ хэдэн шухала дутуунууд бии байна. «Улаан Эрхирик», «Оборона СССР», Тельманэй нэрэмжэтэ болон бусад колхозууд хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүдэй заһабарилга, агротехническэ хэмжээ-ябуулга болон бусад хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэһэн байха юм. Эдэ колхозууд тарилгын хүдэлмэриие агротехническэ богонихон болзорто, эрхим шанартайгаар дүүргэхэ ябадал хүсэд хангаха бодомжотой түсэб зохёожо бригада, звено, колхозник бүхэнөө танилсуулһан байна. Тэрэшэлэн Кировэй нэрэмжэтэ колхоз бараг бэлэдхэл хэһэн байба.

Аймагай колхозуудай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриин эгээл шухала зүйл болохо доро хүрсэгдэһэн асуудалнуудые харуулхада иимэ байна:

Үрһэ бэлэдхэхэ тушаа

Энэ шухала зорилго аймагай колхозуудаар тон хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэһэн байба. Өөрынгөө таряагаар үрһэнэй фонд байгуулһан колхозууд эндэ ехэ үсөөн. Гадна бии байгаа үрһэеэ сэбэрлэхэ хүдэлмэри болоногүйгөөр (үнжагайруулхагаа хамта, енээнние муу шанартайгаар үнгэргэһэн байха юм.

Старо-Брянска сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой сэбэрлэһэн 220 центнер ярица ехэ муу шанартай байжа комиссяар гологдоод, дахин сэбэрлэгдэхэ болоһон байна. Тэрэшэлэн үрһэ шанар муутайгаар сэбэрлэжэ таряагын кондицида хүргөөгүй колхозууд энэ олон байба.

Полевой станнуудай заһабаринаар

Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой 7 полевой стан бүгэдэ һайнаар заһабарилагдажа тарилгын хүдэлмэридэ ябадаг колхозникуудай ариг сэбэр ба культурнаар амарха дүүрэн арга олгоһон байна. Серапион Кириллович Киселёвой хүтэлбэрилдэг ефремовскэ звеногой полевой стан бүри һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Эндэнь колхозникуудай хэрэглэхэ культурна эрилтэнүүдые хүсэд хангалтай харюулмаар түхеэрэлгэнүүд бии. Түс звеногой члэнүүд полевой хүдэлмэрөө эхилһэнһээ хойшо шэнэ газетэнүүдые абажа уншана. Станиинь лозунг болон портредүүдээр шэмэглэгдэнхэй.

Тэрэшэлэн «Оборона СССР» колхозой полевой станай дэргэдэ кухня болон түсгаар столово түхеэрэгдэһэн байна.

Зүгөөр, үшөө хэдэн колхозууд аяар мүнөө хүртэр полевой станаа бэлэдхээгүй байһаниинь гүрэнэй шалгалтаар элирбэ. «Красный опытник» колхозой полевой станиие комиссиинхид голожо, тушаан абаагүй. Мүн Ждановай нэрэмжэтэ колхозой полевой стан бэлэн бэшэ байгаа.

П. МЕТЛЯЕВ.

ТАРИЛГАДА БЭЛЭДХЭЛЭЙ ШАЛГАЛТАҺАА

Хоёр колхозой хоёр ондоо дүн

Тарилгада бэлэдхэлые шалгаха гүрэнэй комиссиин дүнгөөр Хэжэнгын аймагай «Майн 1» колхоз хабарай полевой хүдэлмэридэ һайн бэлэдхэлтэй байжа шалгараба. Тарилгын кондицида хүргэһэн эрхим шанартай 823 центнер үрһэ хаанхай. Хүдөө-ажалай машина зэмсэг, хомут тоноглал бүгэдэ заһабарилагдаһан байна. Түсэбһөө галуур 9 борошо бэлэн болоо.

Хабарай полевой хүдэлмэридэ ябаха бригада, звено, колхозник бүхэн үйлэдбэриингөө түсэбтэй танилсажа, мори унаа болон зэр зэмсэгүүдые даажа абаһан байна. Тарилгын хүдэлмэридэ ябахаар түсэблэгдэһэн 50 морин, 47 сарлуу дунда, дундаһаа дээшэ шалгалтай болонхой. Мүнөө 25 сар, 25 морин амаруулагдажа байна. Хабарай үедэ мори унаада эдюулхэ 63 центнер үбһэ, 60 центнер зелёнко, 100 центнер колос бригадирта актаар тушаагдажа, полевой станай дэргэдэ абаашагданхай.

Тэрэшэлэн газогенераторна тракторай горьтойхон түлишэ бэлэдхэгдэһэн байна.

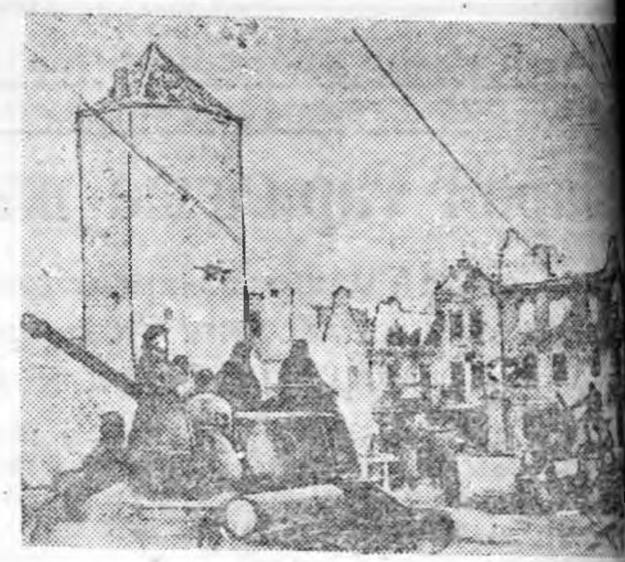
Тиихэдэнь түс аймагай «Манай ажал» колхоз тарилгада бэлэдхэлэй гүрэнэй шалгалта дээрэ тон ондоо байдалтай байба. Энэ колхозой хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэлынь шалгажа үзэхэдэ бүхы зүйлнүүдээрэ ехэхэн дутуутай байһаниинь элирээ. Үрһэнэй фонд хүсэд байгуулаагүйһөө гадна, бии байгаа таряагаа сэбэрлэжэ тарилгын кондицида хүргөөдүй байһаар. Үбэлэй агротехническэ хэмжээ ябуулгануудай түсэб мэгэшье зүйлөөр дүүргэгдээдүй байба.

Хүдөө-ажалай машина зэмсэг болон хомут тоногуудые хаража үзэхэдэ бүри ехэ дутуунууд байгаа. 48 постромко, 20 боожо дутуу, 10 плугынь түлхюургүй, оглёобо дутуутай, хоёр сеялкэнь заһабарилгадахаһаа байтагай ойроошье хүртөөгүй байба.

Полевой станудынь аяар мүнөө хүртэр бэлэн болоогүй байна юм. Энэ мэтын дутуу дундануд эндэ ехэ олон элирээ. Комиссиин членүүдэй һанамжаһаа мэдэхэдэ түс колхозой хүтэлбэрилэгшэд болон членүүд хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэрине өөрөө бүтэхэ ябадалда найдажархёод аяар мүнөө хүртэр һанаа амар һууһан байха юм.

Гүрэнэй шалгалтын дүнгөөр хоёр колхозой тарилгада бэлэдхэл иигэжэ хоёр тон ондоо жэшээ харуулба.

К. ГРЕШИЛОВА.



Зүүн Пруссида. Шэнээр заһагдаһан хүүргэ дээгүүр танкнууд гаража ябана.

Э. Евзерихинэй фото. (ТАСС-эй фо[...])

Югославидахи байлдаану[...]

БЕЛГРАД, апрелиин 9. (ТАСС). Югославска армиин генеральна штабай мэдээсэхэнь хадаа: Боснидо Сераевын сүлөөлэгдэхэһөө хойшо бута сохигдожо гүримгүйгөөр сухарижа ябаһан немецкэ частьнуудай үлэгдэлнүүдые Югославска частьнууд мүрдэнэ. Брчко Добойһоо баруун-хойгуур югославска частьнууд Босна мүрэн тээшэ үргэн фронт дээрэ урагшаа дабшаба. Дайсанай олон бэхижүүлмэл пунктнууд үгы хэгдэһэн байна. [...] частьнууд Брчко гор[...] орожо, үйлсын б[...] хэжэ байна.

Ликёдэ югославска[...] доболгоёо үргэлжл[...] чан городые сүлөөлэ[...]

Югославска авиаци [...] рэхи сэрэгүүдээ дэмж[...] дайсанай ара талы[н] пунктнуудта ба тэрэ[...] никацида доболго [...]

Английска авиаци Германида доболго[...]

ЛОНДОН, апрелиин 9. (ТАСС). Английска информациин министерствын дамжуулһанай ёһоор, апрелиин 8-ай һүни 900 гаран английска бомбардировщигууд Гамбургдахи уһан доогуур ябаха онгосонуудай верфи[...] цигһэе баруулжа ха[...] ломегртэ байһан [...] горючиин заводто д[...] Мүн тэрэшэлэн Берл[...] доһон байгаа.

Тарилгада бэлэдхэлээ үнжагайруулна

ТУРУНТАЕВО. (Телефоноор абтаба). Аймагай түрүү колхозуудай хабарай полевой хүдэлмэридэ бүрин түгэс бэлэн байһаниинь тарилгада бэлэдхэлые шалгаха гүрэнэй комиссиин дүн дээрэһээ харагдаба. Турунтаевска сельсоведэй Молотовой, Чкаловай нэрэмжэтэ колхозууд хабарай полевой хүдэлмэридэ хаһа бэлэдхэлээ өөрынь һайн шанартайгаар бэлэдхээд, мүнөө үедэ газарай уһалха хүдэлмэри эрчэмтэйгээр ябуулжа байна. Мүн «Красная заря» колхоз уһалуури үнгэргэжэ эхиланхай.

Һаяхан болоһон аймсоведэй сесси дээрэ колхозуудай хабарай тарилга үнгэргэхэ зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Эндэ тарилгада мүнөө хүртэр бэлэн болоогүй байһан Орджоникидзын, Чапаевай нэрэмжэтэ, «Путь Социализма» колхозуудай холо хангалтагүй ажал элирүүлэгдээ. Энэ колхозууд тарилгада бэлэдхэлые болон тэрэнние үнгэргэхэдөө үргэлжэ үнжагайруулан, үндэр ургаса хүрэхэдэгүй байһан ябадалаа мүнөөшье дабтажа байна.

Дурсагдаһан колхозууд ажалай жаяг заршам һайнаар табижа шадаагүй дээрэһээ хүдөө-ажалай артелиин сталинска устав хазагайруулха ябадал ходоһоо гаргадагынь эндэ элирүүлэгдээ.

Хабарай полевой хүдэлмэриин дутуунуудые элирүүлэн саашанхи хүдэлмэрээ шангадхаха тухай сессиин тогтоол соо тарилгые эрхим шанартайгаар түргэн дүүргэхэ хэмжээнүүд хараалагдаһан байна.

И. КИРЕЙЧУК.

Специалистын зүбшэл

ОРООҺОТО КУЛЬТУРАНУУДАЙ ГОЛОВНЯТАЙ ЯАЖА ТЭМСЭХЭБ

И. КОТОВ, БМАССР-эй Наркомземэй агроном.

Галла таряанай головня гэдэг халдабарита хорхойгой үбшэн юм. Энэ хадаа орооһото бүхы культурада гарадаг байна. Таряанай культура бүхэн түс түсэдөө өөр өөрын ондоо түхэлэй головня халдадаг юм. Жэшээлхэдэ, шениисын хатуу головня шениисэдэ, ячмениин хатуу головня гансахан ячмениида халдадаг гэхэ мэтэ. Үрһэнэй ороохые хуурай, шиигтэй гү, али бага хуурай хороор угаажа головнятай тэмсэхэ хэдэг юм. Хороор угаахада головнягай халдабарита үрэнь алагдадаг байна. Хуурайгаар угаахадаа тооһолиг түхэлтэй препаратаар (хороной зай) үрһые тооһотуулдаг юм. Хатуу, эршэтэ головнятай тэмсэхын тулада шениисэ болон хара таряанай үрһые хуурай хороор угааха хэрэгтэй. Мүн хальһагүй головнягай үрине хуурай хорон угааха болохогүй. Юуб гэхэдэ хоор угаадаг юм. Хальһатай овёс ячмениие хуурай хороор хальһаниинь саала тээ байһан алажа шадахагүй юм.

Селекционно станцинууд, үрһэ болбосоруулха районно ажахынууд колхозуудай үрһэнэй участогуудай тарилгын шениисэ болон хара таряанай үрһэ хороор угаахадаа яровизировалангадаагүй нэгэ тонно үрһэндэ 3 килограмм хэмжээтэй «АБ» гэдэг препарат (хороной зай), яровизироваланһан нэгэ тонно үрһэндэ 2 килограмм хэрэглэдэг байна. Юрэнхы тарилгада тарихаар хараалагдаһан үрһые тонно ороохондо нэгэ килограмм, хэмжээтэй «ПД» гэдэг препарат протарас, мүн нэгэ тонноо — нэгэ килограмм 12 номерой препарат хэрэглэн хороор угааха хэрэгтэй.

«АБ» гэдэг препарадаар үрһые тарихаһаа урда тээ 5—6 һарагүрүүн ямаршье сагта, «ПД» гэдэг 12 номерой препарадаар тарилга хэхэһээ нэгэ һараһаа үлүү урда бэшэ угаахада болохо юм. Хуурай хороор угаахадаа «Урожай», «Исеха» гэдэг барабанай түхэлтэй машинаар, тэрэшэлэн өөһэдынгөө хэһэн бочкоор үйлэдэхэ байна. Үрһэ түрүүшынхээ хороор угаахадаа машинын барабанай гү, али бочкын гурбанай хоёр хубиһаа ехэ болохогүй хэмжээтэй ороохые түсхай хэмжүүр болохо амһарта соо хээд шэгнэхэ хэрэгтэй. Хорые мүн түсхай хэмжүүрэй амһарта (сайн аяга, самсаалтай стакан) соо хэжэ шэгнэдэг юм. Саашадаа ороохон ба хорёо шэгнэлгэгүйгөөр хэмжүүр болохо амһартаараа удхаха хэрэгтэй. Үрһэн болон хорые хоёр таһалжа адхадаг юм. Эхилхэдээ хахад ороохоёо адхажа жэгдэрүүлээд, тэрээн дээгүүрэ шэгнэһэн хороной хахадые нэгэн жэгдээр таража, адхаад, удаань үлөөшынь адхадаг байна. Тэрээнэйнгээ һүүлээр машинынгаа барабанай гү, али бочкынгоо хабхагые заббһаргүй пягтаар хаагаад, минута соо 40—50 эрьелдэхээр табан минутын турша бочко гү, али машинаяа барюулһаань барижа эрьюулэн, үрһые һайтар худхаха хэрэгтэй. Иигэжэ хорон ороохон хоёрой һайтар холидог юм. Хуурай хороор угаахадаа нарилан болгоомжолжо хүнэй, малай гэр байра, үбһэ тэжээлэй талмайһаа холо газарта хүдэлмэрилхэ ёһотой.

Үрһые нойтон гү, али шиигтэй хороор угаахадаа формалинай раствор хэрэглэдэг юм. Энэ арга болбол шениисын болон ячмениин—хатуу, овёсой—хатуу ба тооһото, просой—тооһото головнятай тэмсэхэдэ хэрэглэгдэдэг байна.

Нойтоор угаахын тулада 300 хуби болохо уһанда нэгэ хуби формалиин холиһон раствор хэрэглэгдэдэг юм. Формалинай раствороор норгоһон брезентэ гү, али пол дээрэ үрһэе гонзойлгожо 30 сантиметр зузаанаар адхаад, дээрэһээнь формалинайнгаа растворые сацажа бүхы үрһэнэйнгөө нойтон болторынь хүрзөөр худхаха хэрэгтэй. Норгожо обооһон үрһэеэ уридшалан формалинай раствороор норгоһон брызентээр гү, али мэшээгээр хушаад, тэрэ растворһоо бэедээ шэнгээхынь тулада хоёр часай турша оргихо хэрэгтэй. Растворһоо шэнгээһэнэйнь һүүлээр ороохые нимгэнээр тараажа сарай доро, һүүдэр газарта хатааха хэрэгтэй. Иимэ ороохые наранда хатаажа болохогүй юм. Дээрэхи үрһэ тарихаһаа 2—3 хоног урид хороор угааха хэрэгтэй.

Нэгэ тонно ороохые хороор угаахада 80 литр раствор, тайлбарилан хэлэхэдэ 40 процентэ нэгэ килограмм формалинаар 36 центнер ороохо угааха болоног.

Хатуу головнятай тэмсэхын тулада овёсой болон ячмениин үрһые хуурайшье, нойтоншье бэшэ формалинаар угааха, тиихэдээ 80 хуби уһанда 40 процентэ формалинай нэгэ хубине холидог юм. Нэгэ тонно овёс угаахада 30 литр раствор, нэгэ тонно ячмень—15 литр раствор хэрэглэгдэхэ. Тайлбарилан хэлэхэдэ нэгэ килограмм формалинаар 27 центнер овёс гү, али 54 центнер ячмень угаадаг юм.

Иигэжэ угааха ю[...] хэхэһээ табан үдэр[...] шэ хэгдэхэ ёһотой. [...] хальһатай овёс бол[...] нимээр угаадаг бай[...]

Яровизацилхада[...] таряаэ тонно үрһэнд[...] грамм хэмтэй «АБ» [...] радаар хуурай ху[...] даг юм. Үрһые а[...] үедөө ондоо хуурай [...] жа болохогүй. Шени[...] ячмениин үрһые я[...] даа формалинаар уга[...] Тиихэдээ 2-дохи [...] уһанда бэшэ, хари[...] раствортэ хэхэ хэр[...] дэ 10 литр уһанда [...] нэ формалинай 33 гр[...] лилог юм. Формалин[...] норгоһонойнгсо һүүл[...] юумысынь нэгэн жэгд[...] тулада үрһые худха[...] Удаань үрһэеэ обоо[...] часай турша брезе[...] шажа хорынь бэедэн[...] хэ шухала.

Аймагуудахи газа[...] орган, МТС, колхоз[...] мууд үрһэ хороор у[...] нятай эрид тэмсэхэ [...] Энээндэ мүнөөнһөө [...] хэрэгээр хандахые [...] һан Тарбагатайн, М[...] Бичурын аймагай г[...] гүүдые ехэхэнээр [...] байна.

[...]занусэлга[...]

Ц. Г. [...]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. ТЕЛЕФОНЫ: ответ. редактора—23 АТС—180; зам. ответ. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23. отде[л] партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв.); объявлений—2-64 (2 зв.).

Н—00331. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж [...]